

**Udlændinge- og
Integrationsministeriet**

**Supplerende samlenotat
vedrørende de sager under Udlændinge- og Integrationsministeriets ressort, der behandles på
indenrigsdelen af rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 3. marts 2022**

Kommissionsforslag til rådsafgørelse om aktivering af EU-rådsdirektivet om minimumsstandarder for midlertidig beskyttelse i tilfælde af massetilstrømning af fordrevne personer og om foranstaltninger, der skal fremme ligelig fordeling mellem medlemsstaterne af indsatsen med hensyn til modtagelsen af disse personer og følgerne heraf (direktivet om midlertidig beskyttelse). S. 2

KOM dokument: COM(2022) 91 final

= Drøftelse

Forslag fra EU-Kommissionen til rådsafgørelse om aktivering af EU-rådsdirektivet om minimumsstandarder for midlertidig beskyttelse i tilfælde af massetilstrømning af fordrevne personer og om foranstaltninger, der skal fremme ligelig fordeling mellem medlemsstaterne af indsatsen med hensyn til modtagelsen af disse personer og følgerne heraf (direktivet om midlertidig beskyttelse)

KOM dokument: COM(2022) 91 final

= Drøftelse

Nyt notat

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.¹

1. Resumé

På det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 27. februar 2022 bragte formandskabet spørgsmålet om aktivering af EU-rådsdirektivet om minimumsstandarder for midlertidig beskyttelse i tilfælde af massetilstrømning af fordrevne personer og om foranstaltninger, der skal fremme ligelig fordeling mellem medlemsstaterne af indsatsen med hensyn til modtagelsen af disse personer og følgerne heraf op. Det franske formandskab har med kort varsel lagt op til en drøftelse af forslaget fra Kommissionen om aktivering af direktivet på det ordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 3. marts 2022. Rådsafgørelsen har til formål at konstatere, at der er tale om en massetilstrømning af fordrevne personer fra Ukraine, og at der dermed iværksættes midlertidig beskyttelse efter reglerne i direktivet. Regeringen finder formandskabets overvejelser om en drøftelse af grundlaget og behovet for at iværksætte direktivet på førstkommende rådsmøde relevant og regeringen vil følge drøftelserne om forslaget tæt. Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Rådsafgørelsen er omfattet af det danske retsforbehold, og rådsafgørelsen vil derfor ikke finde anvendelse i Danmark. Forslaget vurderes derfor isoleret set ikke at få lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

2. Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til rådsafgørelse om aktivering af Direktivet om minimumsstandarder for midlertidig beskyttelse i tilfælde af massetilstrømning af fordrevne personer og om foranstaltninger, der skal fremme en ligelig fordeling mellem medlemsstaterne af indsatsen med hensyn til modtagelsen af disse personer og følgerne heraf (2001/55/EF) (herefter ”direktivet”) i forbindelse med medlemsstaternes håndtering af den aktuelle situation med fordrevne personer fra Ukraine. Forslaget til rådsafgørelse er fremsat med hjemmel i direktivet. Direktivet er omfattet af det danske retsforbehold, og direktivet, herunder eventuelle rådsafgørelser hjemlet heri, finder derfor ikke anvendelse i Danmark.

¹ Et forslag til rådsafgørelse vil være fremsat efter Direktivet om midlertidig beskyttelse, der er fremsat efter Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, artikel 63, nr. 2, litra a og b. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, finder derfor anvendelse, hvilket indebærer, at foranstaltningerne ikke vil være bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark (”retsforbeholdet”).

Direktivets regler om midlertidig beskyttelse iværksættes ved en afgørelse i Rådet med kvalificeret flertal, der konstaterer, at der er tale om massetilstrømning af fordrevne personer.

Rådsafgørelsen har den virkning, at der i overensstemmelse med direktivets bestemmelser indføres midlertidig beskyttelse i samtlige medlemsstater for de fordrevne personer, der er omhandlet i afgørelsen. Danmark vil som følge af retsforbeholdet ikke være omfattet af en sådan rådsafgørelse.

3. Formål og indhold

Direktivet har til formål at fastsætte regler for midlertidig beskyttelse i tilfælde af massetilstrømning af fordrevne personer og at regulere en ligelig fordeling mellem medlemsstaterne med hensyn til modtagelse af disse personer og følgerne heraf. Hensigten er bl.a. at undgå en overbelastning af asylsystemet samtidig med, at man kan yde de pågældende beskyttelse.

Den midlertidige beskyttelse har som udgangspunkt en varighed på ét år, men forlænges automatisk med 2 gange 6 måneder, hvis situationen er uændret. Herefter kan Rådet med kvalificeret flertal forlænge den midlertidige beskyttelse i yderligere ét år. Den midlertidige beskyttelse kan således højst vare i tre år. Beskyttelsen bringes til ophør, når som helst, hvis Rådet træffer afgørelse herom på forslag fra Kommissionen eller ved udløbet af de to henholdsvis tre år.

Personer med midlertidig beskyttelse får i medfør af direktivet ret til at arbejde som lønmodtagere eller selvstændige erhvervsdrivende, deltage i voksenundervisning, erhvervsuddannelse og erhvervspraktik, passende indkvartering, sociale ydelser, lægehjælp og adgang til familiesammenføring.

Personer under 18 år får også ret til adgang til uddannelse på lige fod med værtslandets egne statsborgere. Hvis medlemmer af den samme familie har fået midlertidig beskyttelse i forskellige EU-lande, eller hvis nogle af familiemedlemmerne endnu ikke befinder sig på EU's område, skal de have ret til familiesammenføring i samme EU-land. Personer med midlertidig beskyttelse kan som udgangspunkt ikke rejse til andre lande.

Der opstilles i direktivet en ramme for solidaritet mellem medlemsstaterne i forbindelse med modtagelse og fordeling af fordrevne personer. Medlemsstaterne skal således angive deres modtagelseskapacitet, og medlemsstaterne skal samarbejde om overførsel fra en medlemsstat til en anden. Der er ikke tale om en obligatorisk omfordeling.

Direktivet angiver videre, at når den midlertidige beskyttelse ophører, finder de almindelige regler om beskyttelse anvendelse. Personer, der herefter ikke har ret til beskyttelse, skal således udrejse, medmindre de har ret til ophold på andet grundlag. Personer med midlertidig beskyttelse skal således kunne ansøge om asyl efter de sædvanlige regler om asyl.

Det angives endelig, at personer kan udelukkes fra midlertidig beskyttelse, hvis der er en alvorlig grund til at antage, at vedkommende har begået en forbrydelse mod freden, en alvorlig ikke-politisk forbrydelse, handlinger i strid med FN's mål og grundsætninger, eller at der er en rimelig grund til at anse vedkommende for at være en fare for sikkerheden eller samfundet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres over initiativet, men skal alene underrettes om Rådets afgørelse.

5. Nærhedsprincippet

Forslaget til rådsafgørelsen vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Det vurderes ikke relevant at redegøre for gældende danske ret.

7. Konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Høring

Sagen har været forelagt Specialudvalget for asyl- og indvandrings samarbejde den 28. februar 2022.

Dansk Flygtningehjælp udtrykker støtte for iværksættelse af direktivet, og bemærker at tiltaget vil bidrage til at sikre, at asylsystemet ikke bryder sammen under det store og stigende antal af fordrevne fra Ukraine. Dansk Flygtningehjælp understreger, at man skal sikre adgang til beskyttelse for statsløse og andre tredjelandstatsborgere med bopæl i Ukraine. Her bemærker man, at direktivets bestemmelser giver mulighed for udvide personkredsen, som kan modtage beskyttelse, og at man under alle omstændigheder burde sikre, at disse persongrupper får adgang til andre former for beskyttelse, herunder asyl eller midlertidigt ophold indtil en eventuel tilbagevenden til hjemlandet kan afklares. Dansk Flygtningehjælp gør i den anledning opmærksom på Ukraines store afghanske diaspora og nyligt ankomne flygtninge. Dansk Flygtningehjælp fremhæver, at aktivering af direktivet burde ske i takt med en model for fordeling af fordrevne fra Ukraine. Man opfordrer i den forbindelse regeringen til at tilslutte sig omfordeling mellem medlemsstaterne. Dansk Flygtningehjælp bemærker i den forbindelse, at anvendelse af Dublin-forordningens bestemmelser om fastlæggelse af ansvar for asylsagsbehandling vil modvirke en eventuel omfordelingsordningen og være uhensigtsmæssig i forhold til det store antal af ankomster til Polen.

Amnesty International er enig i regeringens vurdering af direktivets behov, og bemærker at dens anvendelse er yderst relevant i den nuværende situation. Amnesty opfordrer regeringen til at indgå et forpligtende samarbejde med andre EU-lande om at yde midlertidige beskyttelse og omfordeling af ukrainske flygtninge. Derudover fremhæver Amnesty, at beskyttelse skal ydes til alle med akut behov uanset race, køn, sprog, religion, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse. Amnesty gør i den anledning opmærksom på rapporter om, at ikke-ukrainske fordrevne nægtes indrejse til Polen og andre omkringliggende nabolande. Amnesty bemærker i den forbindelse, at alle menneskerettigheder bør vægtes lige højt.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder formandskabets overvejelser om en drøftelse af grundlaget og behovet for at iværksætte direktivet på førstkommende rådsmøde relevant, og regeringen vil følge drøftelserne om forslaget tæt.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Sagen om direktivet blev forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmøderne (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 29. og 30. maj 2000 samt den 15. og 16. marts 2001.

Herudover er Folketingets Europaudvalg tilsendt et grundnotat om direktivforslaget henholdsvis den 10. og den 11. oktober 2000.